

МОРСКА ПАЛИТРА

Скъпи читателю,
Добре дошъл отново
в света на морето!

Пред теб е палитра с морски дух
и нюанси, въпроси и отговори от
участниците в проекта –
студенти и техните ментори.
Благодарим им за старанието!

Картите на „Морската палитра“
са резултат от надграждащ проект
за формиране на добра морска култура
сред младите хора, които чрез
обучение по ветроходство и в реални
ситуации на море, се докоснаха до
този малко познат за тях свят.

След любопитните факти, събрани
в книгата „Наръчник за морска
култура“, издадена в първия етап
на проекта, те предизвикваме да
провериш своите знания за морето,
както и да научиш нови неща от
„Морската палитра“.

Благодарим на
ТоталЕнерджис ЕП България Б.В.
и ОМВ Офшор България ГмбХ,
които за втори път ни подкрепиха
в реализирането на този
невероятен проект.

Антоанета Георгиева,
Председател Сдружение
„За интелигентен растеж“

Ръководител
„Ветроходна академия Кор Кароли“

HAN ASPARUH
EXPLORATION

Проучвателен проект на
ТоталЕнерджис ЕП България Б.В.
и ОМВ Офшор България ГмбХ.

ВЪПРОСИ ?

Море и звезди

Л
Е
С
Н
О

1. Съществува ли звезда, която показва посоката север?
2. Какво би попречило на астронавигацията?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Има ли звезди на небето през деня?
4. Вярно ли е, че има звезди, които не могат да се наблюдават от Северното полукълбо?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Коя е най-ярката звезда в съзвездието „Малка мечка“?
6. Кои цивилизации са дали най-много имена на звезди и съзвездия?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
БОГОМИЛ ГЕОРГИЕВ

ОТГОВОРИ

Море и звезди

Л
Е
С
Н
О

1. Да, Полярната звезда – „Polaris“.
2. Облачното време.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Да, но Слънцето, като най-близката до нас звезда, ни пречи да ги видим.
4. Вярно е. Те са неизгряващи за северните ширини и могат да се видят само в Южното полукълбо. Обратното също е вярно.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Полярната звезда.
6. Древните гърци и арабите.

ВЪПРОСИ ?

Астронавигация

Л
Е
С
Н
О

1. Вярно ли е, че астронавигацията е дял от астрономията, който се занимава с определяне местоположението и курса на космически кораб или друг летателен апарат според небесните светила?

2. Как се нарича уредът, който се използва за астронавигация?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Кой най-често използва астронавигацията, като средство за ориентиране?

4. Вярно ли е, че най-ярко светещите звезди се наричат навигационни?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Вярно ли е, че за астронавигацията могат да бъдат използвани планети, като ориентири?

6. Колко небесни светила са необходими на човек, за да определи местоположението си?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
БОГОМИЛ ГЕОРГИЕВ

ОТГОВОРИ

Астронавигация

Л
Е
С
Н
О

1. Вярно е.

2. Секстант – уред за измерване на ъгъла между Слънцето или някоя звезда и точка от хоризонта или за измерване на хоризонтален ъгъл между два обекта (най-често навигационни ориентири).

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Морските лица, работещи на корабите.

4. Вярно е – навигационните звезди се използват като светила с точно определени ежемесечни стойности.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Вярно е, но не всички. Само планетите Марс, Венера, Юпитер и Сатурн.

6. Поне три небесни светила – навигационни звезди или планети.

ВЪПРОСИ ?

Навигация

Л
Е
С
Н
О

1. Какви видове навигационни карти има?
2. Кой е най-широко разпространеният електронен уред за навигация?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Кои са трите основни уреда за навигация в епохата на модерните времена?
4. Кои са основните параметри на навигацията?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Какво би попречило на навигацията с магнитен компас?
6. На каква височина се намират геостационарните спътници (сателити)?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
БОГОМИЛ ГЕОРГИЕВ

ОТГОВОРИ

Навигация

Л
Е
С
Н
О

1. Хартиени и техните модерни наследници – електронни.
2. GPS (Global Positioning System), използващ система от сателити за определяне на географски координати.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Магнитен компас, морски хронометър и секстант.
4. Посока, дистанция, времетраене, точка на пристигане и опасности по маршрута.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Магнитни аномалии и магнитни бури.
6. Около 36 хиляди км.

ВЪПРОСИ ?

Морски комуникации

Л
Е
С
Н
О

1. Знаете ли какво представлява морската комуникация?
2. За колко вида морски комуникации знаете?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какво е „Морзов код“?
4. Кой за първи път е представил морската комуникация?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Вярно ли е, че системата NAVTEX разпространява специализирана информация за морска безопасност – навигационни предупреждения, метеорологични прогнози, съобщения за търсене и спасяване?
6. На каква честота работи NAVTEX?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ЛИЛИЯ АТАНАСОВА

ОТГОВОРИ

Морски комуникации

Л
Е
С
Н
О

1. Предаване на информация между екипажа на борда на плавателните съдове с други екипажи и/или брега.
2. Радио, визуални (флагове, димни и светлинни сигнали), звукови и сателитни телекомуникации.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Начин за предаване на буквите чрез манипулатор (ключ), с който се подават дълги и къси сигнали, условно наречени „тире“ и „точка“.
4. Аристотел. Представя морската комуникация като еднопосочен процес с три задължителни обекта: източник-съобщение-получател.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Вярно е. Най-простият вид приемник представлява малък принтер, който печата информация на малка ролка хартия или съхранява информацията електронно.
6. В световен мащаб на честота 518 kHz, като информацията е на английски език, независимо в коя част на света се получава.

ВЪПРОСИ?

Морски знаци

Л
Е
С
Н
О

1. Коя е най-източната точка на България?
2. Вярно ли е, че фарватерът е път за плавателни съдове, безопасен в навигационно отношение?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. С какво се обозначава фарватерът?
4. По какво се различават звуковите сигнали, които издават корабите при движение?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Какво означава „проблясваща светлина“ от фар?
6. Знаете ли кой се грижи за навигационните уреди и знаци в България?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА ДЪРЛЕВА

ОТГОВОРИ

Морски знаци

Л
Е
С
Н
О

1. Нос Шабла.

2. Вярно е. Фарватерът представлява обозначен на местността (или на карта) проход във водното пространство, характеризиращ се с достатъчна дълбочина и отсъствия на препятствия за преминаващите съдове.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Със зелени и червени светлини, шамандури, вежи, створни знаци и др.

4. Корабите използват къс и дълъг звук, в най-различни комбинации между тях, подавани чрез корабна свирка или сирена.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Която проблясва с честота 120 или повече проблясъка в минута.

6. Специалистите от Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ и от Хидрографската служба на ВМС.

ВЪПРОСИ?

Звук и светлина в морето

Л
Е
С
Н
О

1. Знаете ли кой „посреща“ влизащите в пристанище Варна кораби?
2. Вярно ли е, че всички навигационни знаци светят?

С
Л
Е
Д
Б
Н
О

3. Как се казва уредът, чрез който морските фарове издават сигнал за мъгла?
4. Вярно ли е, че Шабленският фар е най-старият автентичен действащ фар на Балканския полуостров?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Знаете ли кой фар по българското черноморие се нарича „пясъчният фар“ и защо?
6. По модела на какво е построен фарът на Шабла?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА ДЪРЛЕВА

ОТГОВОРИ

Звук и светлина в морето

лесно

1. Ликът на Св. Николай, изобразен на Фар Варна.
2. Не е вярно. Има и несветещи. В България такива има на Камен бряг, Камчия, Варвара, Синеморец.

средно

3. Наутофон.
4. Вярно е. Фарът е бил открит официално през 1857 г., след като е възстановен през 1856 г.

трудно

5. Шабленският фар, защото предпазва корабите от затъване в измамните морски плитчини, простиращи се между нос Шабла и Тюленово.
6. На едно от Седемте чудеса на света – Александрийския фар, който е бил разрушен от земетресение през Средновековието.

ВЪПРОСИ?

Плавателни съдове

лесно

1. Какви са плавателните съдове според начина на задвижване?
2. Какъв вид е водното колело?

средно

3. Какво са барж и шлеп?
4. Кои кораби биват категоризирани като малки?

трудно

5. Какви типове товарни кораби има?
6. Кои плавателни съдове биват вписвани в корабния регистър?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА БЕЗИРГЯНОВА

ОТГОВОРИ

Плавателни съдове

лесно

1. Ветроходни, гребни, моторни, парни.
2. Катамаран.

средно

3. Те са плоскодънни плавателни съдове, които се използват предимно за речен и канален транспорт.
4. Към малките кораби спадат тези до 40 БТ (брuto тона) вместимост и дължина до 20 м.

трудно

5. Контейнеровози, петролни или газови танкери, кораби за насипни товари, влекачи и др.
6. Всички кораби, освен плавателните съдове с дължина $\leq 4,57$ м и мощност $\leq 15\text{kW}$.

ВЪПРОСИ ?

Видове яхти

Л
Е
С
Н
О

1. На колко вида се делят ветроходните яхти според предназначението им?
2. Кои са трите основни класификации на ветроходната яхта?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какви са видовете яхти според корпусите им?
4. Кои яхти могат да плават в плитки води?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Какво е „кет“?
6. Кои яхти се определят като крейсерски?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
СИМОНА ПЕТРОВА

ОТГОВОРИ

Видове яхти

Л
Е
С
Н
О

1. На три – състезателни, туристически и учебни.
2. Според вида и броя на корпусите, ветрилата и мачтите.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Еднокорпусни (монохул) и многокорпусни (катамаран, тримаран и др.); килеви и швертботи (с подвижен кил).
4. Швертботите.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Яхта, снабдена с едно ветрило.
6. Крейсерски или круизни са яхтите, подходящи за плавания на дълги разстояния, предлагат достатъчно удобства за живеене на борда и не изискват професионален екипаж.

ВЪПРОСИ ?

Устройство на яхти

Л
Е
С
Н
О

1. Как се наричат предната и задната част на плавателния съд?
2. Какво е „кил“?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Кои са основните ветрила на яхтата?
4. Вярно ли е, че спинакерът / дженакерът е попътно ветрило?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Как се нарича подвижният кил на плоскодънните яхти?
6. Какво е „бушприт“?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА БЕЗИРГЯНОВА

ОТГОВОРИ

Устройство на яхти

Л
Е
С
Н
О

1. Нос и кърма.

2. Неподвижна подводна баластна част на яхтата.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Грот, генуа и спинакер / дженакер.

4. Вярно е. То е едно от „най-капризните“ ветрила и заема формата на парашут. Използва се, когато вятърът идва от / по кърмата, т.е. при попътен вятър.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Шверт.

6. Бушпритът е допълнителна подвижна греда на носа на яхтата, която се използва за вдигане на третото платно – тогава се казва дженакер, а не спинакер.

ВЪПРОСИ ?

Ветроходство

Л
Е
С
Н
О

1. Как е правилно да се наричат платната на яхтата?
2. Кое е основното ветрило на яхтата?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Вярно ли е, че думата „яхта“ произлиза от нидерландската дума „jacht“ – ловувам?
4. Какви са възможните курсове за плаване спрямо вятъра?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Какво е „лоция“?
6. С какво се характеризира положението „левентик“ при ветроходните яхти?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВАТ:
ГЕРГАНА БЕЗИРГЯНОВА И ДАНИЕЛ КИРИЦОВ

ОТГОВОРИ

Ветроходство

Л
Е
С
Н
О

1. Ветрила, а различните комплектовки ветрила, рангоути и такелажи на яхтите се наричат „стъкмяване“.

2. Грот – вдига се по мачтата и зика (перпендикулярен на мачтата).

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Вярно е, думата датира още от 16-ти век.

4. Бейдевинг, халфвинг, бакцаг, десен или ляв халс и фордевинг.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Мореплавателна книга, в която е дадено подробно описание на крайбрежието и района на плаване.

6. Яхтата е застанала с носа срещу вятъра и няма ефективно движение.

ВЪПРОСИ ?

Техника на ветроходството

Л
Е
С
Н
О

1. Кой е най-разпространеният метод за поддържане на прав курс в морската практика?
2. Как се нарича завои на плавателен съд?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какво означава терминът „крен“?
4. Какво означава терминът „диферент“?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Какво би улеснило ветроходеца при определяне ефективността на ветрилото?
6. Какво означава „качване“ и „падане“?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
БОГОМИЛ ГЕОРГИЕВ

ОТГОВОРИ

Техника на ветроходството

Л
Е
С
Н
О

1. Плаването по компас, наречен още компасен курс.
2. Поворот.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Наклоняване на плавателния съд към един от двата борга.
4. Наклон на плавателния съд към носа или към кърмата.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Индикатори – леки, цветни лентички за определяне настройката на ветрилата.
6. Насочване на яхтата остро срещу вятъра (качване) и по посока на вятъра (падане).

ВЪПРОСИ ?

Тактика на ветроходството

Л
Е
С
Н
О

1. Към какво се отнася хидродинамиката във ветроходството?
2. Какво изследва аеродинамиката във ветроходството?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Коя страна на яхтата е наветрена и коя поветрена?
4. Къде трябва да се очаква съществена промяна в посоката на вятъра?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Кои правила имат най-съществено значение за състезателната тактика?
6. Какво е ветрова сянка?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА ДЪРЛЕВА

ОТГОВОРИ

Тактика на ветроходството

Л
Е
С
Н
О

1. Движението на корпуса на ветроходната яхта във водата.
2. Ефективността на ветрилата при трансформиране енергията на вятъра в движещи сили.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Наветрена – вятърът влиза във ветрилото, а подветрена е обратната страна на наветрената.
4. При плаване в близост до брега: когато вятърът духа под някакъв ъгъл към брега, посоката му се изменя.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Правилата, отнасящи се до правото на път при среща на яхти, участващи в регата.
6. Ветровата сянка се получава, когато при обтичане на ветрилото от вятъра по подветрената му страна възниква зона на завихряне.

ВЪПРОСИ ?

COR CAROLI
SAILING ACADEMY

Ветроходно обучение

Л
Е
С
Н
О

1. Къде се провеждат ветроходни курсове в България?
2. Къде мога да получа повече информация за ветроходни обучения?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какви видове ветроходни курсове има?
4. Защо ветроходният курс за начинаещи е три дни?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Има ли възрастови ограничения за обучение по ветроходство?
6. Кога е най-подходящо да се премине обучение по ветроходство?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
АНТОАНЕТА ГЕОРГИЕВА

ОТГОВОРИ

COR CAROLI
SAILING ACADEMY

Ветроходно обучение

Л
Е
С
Н
О

1. Във Варна – „Ветроходна академия Кор Кароли“.

2. На интернет страницата:
www.corcarolisailing.org

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Начинаещи (основи на яхтинга), крейсерски, спортен, състезателен, докинг и др.

4. Обучението е изцяло практически на море и се използва методика „учене чрез преживяване“ – първия ден се учи, втория се упражнява, а в третия се затвърждава.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Не, няма. Ветроходството може да се практикува от 5 до 105 годишна възраст.

6. С правилна екипировка, обучение по ветроходство може да се премине по всяко време на годината.

ОТГОВОРИ ОТ:
АНТОАНЕТА ГЕОРГИЕВА

ВЪПРОСИ?

Морски екипажи

Л
Е
С
Н
О

1. Какво е „шkipер“?
2. Каква е разликата между капитан и шkipер?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какъв е командирът на кораб?
4. Кой е подчинен на капитана по време на плаването?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Вярно ли е, че капитанът има правото да издава акт за раждане, смъртен акт, да регистрира бракосъчетание?
6. Кой курс е нужен за придобиване право на управление на малък плавателен съд?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА БЕЗИРГЯНОВА

ОТГОВОРИ

Морски екипажи

Л
Е
С
Н
О

1. Човек, който управлява малък плавателен съд, обикновено ветроходна яхта.
2. Разликата е в големината на плавателния съд, който те управляват. Допълнително се изискват различни лицензи за управление.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Длъжностно лице във военноморския флот, а степенята на званието му зависи от размера и вида на плавателното средство.
4. Всички на борда, включително лица от по-висок ранг, като например министри, депутати и държавници.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Вярно е. Наредба № 6 от 5 април 2012 г. за компетентност на морски лица в България.
6. Курс за правоспособност – „Водач на кораб до 40БТ по море“. Издава се от българска държавна институция и е международно признат.

ВЪПРОСИ ?

Български ветроходци

Л
Е
С
Н
О

1. Как се казва първият българин обиколил сам света с ветроходна яхта?
2. Как се казва първата българска яхта, обиколила света под ветрила?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Как се казва първият българин обиколил сам света със самоделна яхта?
4. Как се казва първата, направена самоделно у нас яхта, обиколила света?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Как се казва първият българин обиколил сам света без прекъсване?
6. Как се казва първата българска яхта, състезавала се в регата за обиколка на света без прекъсване?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
АНТОАНЕТА ГЕОРГИЕВА

ОТГОВОРИ

Български ветроходци

Л
Е
С
Н
О

1. Капитан Георги Георгиев през 1976-77 г. Околосветското му плаване е вписано в „Рекордите на Гинес“.

2. „Кор кароли“, модел Картър 30. Кръстена е на най-ярката звезда в съзвездието Ловджийско куче. Яхтата се съхранява във Военноморския музей във Варна.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Капитан Николай Джамбазов през 1983-85 г.

4. „Тангра“. Кръстена е на висшия бог на прабългарите – Тангра (бога на Слънцето).

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Павлин Нагворни през 2023-24 г. с участие в регата Global Solo Challenge.

6. Espresso Martini“, модел FARR 45. Яхтата носи името на известен коктейл.

ВЪПРОСИ ?

Водни спортове

Л
Е
С
Н
О

1. Как се наричат състезанията по ветроходство или гребане?
2. Коя е най-романтичната регата в България?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Кои са най-атрактивните спортове в Черно море?
4. Как се нарича сноуборг по вода?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Знаете ли кой е най-трудният воден спорт?
6. Каква е разликата между офшорна и иншорна регата?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ЛИЛИЯ АТАНАСОВА

ОТГОВОРИ

Водни спортове

Л
Е
С
Н
О

1. Регати.

2. Регата „Пълнолуние“. Организира се от „Ветроходна академия Кор Кароли“ и се провежда по изгрева на пълната Луна.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Ветроходство, уингсърф, кайтсърф, кану-каяк, пагъл борд, уейкборд, джет, водни ски, плувен маратон, гмуркане, подводен риболов и др.

4. Уейкборд.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Водно поло (Водна топка) е обявен за най-натоварващия физически олимпийски спорт. Той често оглавява списъците на най-трудните спортове.

6. Далеч (офшорна) и близо (иншорна) до брега.

ВЪПРОСИ?

Ветрове

Л
Е
С
Н
О

1. Вярно ли е, че ветровете се наричат северен, източен, западен и южен, защото духат към тези посоки?
2. Влияят ли ветровете на плавателните съдове?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какво е „Роза на ветровете“?
4. Как се нарича силен вятър, който започва да духа през август, понякога юли?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. С какво е известен вятърът „Драмудана“ (Борей)?
6. На колко лъча Аристотел разделя компаса на ветровете (Розата на ветровете)?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ДАНИЕЛ КИРИЦОВ

ОТГОВОРИ

Ветрове

Л
Е
С
Н
О

1. Не е вярно. Ако не се нарича с друго име, вятърът носи името на посоката, от която духа.

2. Да. Вятърът може да измести всяко свободно плаващо тяло, както и да предизвика вълни.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Това е компас на ветровете, представен във векторна диаграма.

4. Мелтем – със средна продължителност 2 седмици – предизвиква мъртво вълнение, опасен е за летовниците, но е полезен за солниците.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Това е зимен студен северен вятър, който е споменат още в гръцката митология.

6. Разделя компаса на осем лъча, като дели ветровете на зимни и летни.

ВЪПРОСИ ?

Морски вятър

Л
Е
С
Н
О

1. Познаването на ветровете помага ли за прогнозиране на времето?
2. Как се нарича внезапен порив на вятъра, който може да бъде много силен?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Защо морският бриз си сменя посоката?
4. Какво е „сереко“?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Кой вятър най-често се появява след дъжд?
6. Какво имат предвид морските хора, когато кажат „хвана боначата“?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ДАНИЕЛ КИРИЦОВ

ОТГОВОРИ

Морски вятър

Л
Е
С
Н
О

1. Да.

2. Шквал – опасен за мореплавателите и с променлива посока.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Заради температурните разлики между водната повърхност и сушата през деня и нощта.

4. Югоизточен, приятен, морски, дневен бриз.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Маустро – западен вятър. Продължителното му духане лятото избутва топлата вода навътре и тя се заема с по-хладка, но е и по-богата на храна за рибата, което води до богат улов.

6. Така говорят за безветрието, което се появява по обяд и към полунощ.

ВЪПРОСИ?

Морски течения

Л
Е
С
Н
О

1. Вярно ли е, че ако попаднете в мъртво вълнение, трябва да се плува с всички сили към брега?
2. Вярно ли е, че плавателните съдове се съобразяват с теченията?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. От какво се образуват морските течения?
4. В коя посока се движат черноморските течения: по или обратно на часовниковата стрелка?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Възможно ли е да се обиколи планетата, плавайки само по теченията?
6. Какво устройство се използва за измерване на теченията?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ДАНИИЛ РАЮ

ОТГОВОРИ

Морски течения

Лесно

1. Не е вярно. Трябва да се плува настрани, успоредно на плажа от 20 до 100 метра, преди да заплувате към брега.

2. Вярно е. Ако са правилно използвани, теченията увеличават скоростта им и така се спестява гориво.

Средно

3. От ветрове и разлика в плътността на водата.

4. Обратно на часовниковата стрелка.

Трудно

5. Да, възможно е.

6. Акустичен доплеров измервател. Работи с помощта на звукови вълни, които се отразяват от микрочастици във водата и така определят скоростта ѝ в конкретна дълбочина.

ВЪПРОСИ?

Океански течения

лесно

1. Вярно ли е, че океанските течения влияят върху температурата на сушата?
2. Как морските обитатели използват теченията?

средно

3. Кое голямо океанско течение затопля западните европейски брегове?
4. Какво предизвиква дълбоките течения?

трудно

5. С какво е полезно издигането на дълбоко океанската вода към повърхността?
6. Какво е кориолисова сила и как влияе тя на теченията?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ДАНИИЛ РАЮ

ОТГОВОРИ

Океански течения

Л
Е
С
Н
О

1. Вярно е.
2. Теченията им служат като магистрали за миграции.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Гълфстрийм.
4. Разлика в солеността и температурата, а оттам и в плътността на водата.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. В дълбините на океанската вода се съдържат много хранителни вещества, които могат да бъдат използвани от живите организми в повърхностните води.
6. Това е ефект от въртенето на земята, при което теченията сменят посоката си, когато навлизат в друга географска дължина.

ВЪПРОСИ?

Морски суеверия

Л
Е
С
Н
О

1. С кой крак се стъпва на борда за късмет?
2. Хвърлянето на монети в морето, когато лодката напуска пристанището, се смятало за малък подарък към Нептун за добър късмет. А какво означавало хвърлянето на камък?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Вярно ли е, че татуировките и пиърсингите прогонват злите духове от борда?
4. Къде на кораба се заковава подкова за добър късмет?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Според моряшките поверия, кои дни се смятат за най-лоши за отплаване?
6. Вярно ли е, че черните котки на борда носят добър късмет?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ЗЛАТИНА ДИМИТРОВА

ОТГОВОРИ

Морски суеверия

Л
Е
С
Н
О

1. С десния крак.
2. Означавало, че корабът никога няма да се върне.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Вярно е. В миналото с татуировки моряците са се опитвали да угаждат на боговете, за да се завърнат у дома благополучно. Обиците пък предпазвали от загуба на зрение и ревматизъм.
4. На мачтата или на вратата на капитанската каюта.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Четвъртък (денят на Тор – богът на гръмотевиците и бурите) и петък (денят, в който Исус Христос бива разпнат на кръста).
6. Вярно е. Котките ловели гризачите, които повреждали въжетата, запасите от зърно и разпространението на болести на борда.

ВЪПРОСИ ?

Живот в Черно море

Лесно

1. Какви бозайници има в Черно море?
2. Избройте десет деликатесни черноморски риби.

Средно

3. От какво се състои флората (растителният свят) на Черно море?
4. С какво е известен миграционният поток „Виа Понтика“?

Трудно

5. Колко вида отровни риби има в Черно море?
6. Как влияят високите нива на сероводород на биоразнообразието в Черно море?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ДАНИЕЛ КИРИЦОВ

ОТГОВОРИ

Живот в Черно море

Лесно

1. Делфини и видри, а в миналото и тюлени.

2. Калкан, чернокоп, сафрид, заргана, барбун, трицона (цаца), кая (попче), акула, морска лястовица, морска врана, ватос.

Средно

3. Съставена е от 270 вида водорасли (зелени, кафяви и червени) и над 600 вида фитопланктон.

4. „Виа Понтика“ е вторият по големина миграционен птичи път между Европа и Африка и се използва от над 300 вида птици.

Трудно

5. Пет вида отровни риби – скорпид, морски дракон, звездоброец, морска котка и морска лисица (ватос).

6. Ограничава аеробните организми до 200 метра дълбочина.

ВЪПРОСИ?

Морска екология

Л
Е
С
Н
О

1. Вярно ли е, че пластмасовите отпадъци не вредят на морските животни?
2. Как основно попадат отпадъците от човешката дейност в моретата?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Какъв тип отпадъци са най-големите замърсители на Черно море?
4. Вярно ли е, че съществува план за опазване на черноморските делфини?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Колко време приблизително би отнело на една рибарска корда да се разгради в околната среда?
6. Как се нарича интегрираната икономическа система за опазване и устойчиво използване на водните и морски ресурси и предотвратяване на деградацията на околната среда?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ЗЛАТИНА ДИМИТРОВА

ОТГОВОРИ

Морска екология

Л
Е
С
Н
О

1. Не е вярно. Те могат да бъдат причина за глад, удавяне или задушаване при поглъщане на гаген отпадък и при заплитане в него.
2. През реките и при морски инциденти от разлив на горива и товари.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Селскостопански и промишлени.
4. Вярно е. Подписан е през 2007 г.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Около 600 години.
6. Синя икономика. Индустриите, които обхваща са спедиция, риболов, офшорен добив на газ и нефт, ВЕИ, морски туризъм и др.

ВЪПРОСИ?

Плажна култура

лесно

1. Какви са основните флагови сигнализации на плажа?
2. По-малки или по-големи виждаме обектите през водната маска?

средно

3. Колко минути на ден излагане на слънце е необходимо за набавяне на витамин Д?
4. Вярно ли е, че колкото по-близо се намира шамандурата до брега, толкова по-голям е наклонът на дъното?

трудно

5. При какви параметри се поставят шамандурите?
6. Вярно ли е, че хората със сърдечни проблеми трябва да избягват морските дълбини?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ЗЛАТИНА ДИМИТРОВА

ОТГОВОРИ

Плажна култура

лесно

1. Зелено, жълто и червено.
2. По-големи.

средно

3. За хората с по-светла кожа този период е около 15 минути на ден, за тези с по-тъмна – около 30 минути, за чернокожите – около 60 минути.
4. Вярно е.

трудно

5. От 30 до 50 м помежду им, максимум на 100 м от брега и при дълбочина до 2 м.
6. Вярно е. Гмуркането е противопоказно, заради хидростатичното налягане. При високо водно налягане се увеличава количеството кръв, което се връща към сърцето и го натоварва.

ВЪПРОСИ ?

Морско здраве

Л
Е
С
Н
О

1. Как се нарича лечението с море?
2. Знаете ли къде по българското Черноморие се образува лечебна кал?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Избройте пет вида морски лечения.
4. При производството на сол по класическия начин – чрез изпаряване на морската вода, над нея остава гъста маслоподобна течност с кафяво-червен цвят и лек мирис на сероводород. Как се казва тази течност?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Какво лекуват лугата и морската кал?
6. Вярно ли е, че зелените и кафявите водорасли, които са характерни и за Черно море, имат по-богат минерален състав от някои традиционни храни?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
ГЕРГАНА ДЪРЛЕВА

ОТГОВОРИ

Морско здраве

Лесно

1. Таласотерапия (от гръцки „thálassa” – море и „therapeía” – лечение)
2. В Шабленската тузла, Балчишката тузла, Варненското, Бургаското и Поморийското езера.

Средно

3. Слънчеви бани (набавяне на витамин Д); пелоидотерапия (калолечение); алготерапия (лечение с водорасли); аеротерапия (вдишване на йодни изпарения); морски бани (набавяне на минерални соли).
4. Това е луга. Тя е много ценен лечебен и козметичен продукт.

Трудно

5. Опорно-двигателната система, стерилитет, действат противовъзпалително, лекуват венците, премахват умората и др.
6. Вярно е. Кафявите водорасли са богати на желязо, йод и калций. Зелените водорасли имат над 200 пъти повече каротин от морковите и съдържат омега мастни киселини.

ВЪПРОСИ ?

Морски възли

Л
Е
С
Н
О

1. Какво е „морски възел“?
2. Колко вида морски възли има?

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Кои са най-често използваните морски възли?
4. Кои е животоспасяващият възел, чието най-голямо предимство е, че може да се върже и с една ръка?

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Колко е минималният брой на намотките на възела за влачене?
6. Кои възел е известен до толкова със здравината си, че обикновено се прави еднократно, а после се срязва?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
СИМОНА ПЕТРОВА

ОТГОВОРИ

Морски възли

Л
Е
С
Н
О

1. Значения: – Мерна единица за скорост на една морска миля (1.852 km); – Връзване на въже.

2. Наг 30 вида.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Моряшки, осморка, шкотов, кръстовиден, двоен рибарски и др.

4. Моряшки възел.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Намотките трябва да бъдат най-малко пет.

6. Констриктор.

ВЪПРОСИ ?

Енергия от вода

Лесно

1. Как се нарича енергията, произвеждана от силата на движението на водата?
2. Вярно ли е, че някои турбини улавят енергия от океанските течения?

Средно

3. Какви съоръжения се използват за извличането на нефт и газ от дъното на моретата и океаните?
4. Какво общо имат бутилка с газ, батерия и язовир?

Трудно

5. Кои са двата основни природни резервоара, абсорбиращи и задържащи въглеродния диоксид на планетата?
6. Къде се намира най-голямата електроцентрала, която се задвижва от приливите и отливите?

ВЪПРОСИТЕ ЗАДАВА:
МИРОСЛАВА ПОПОВА

ОТГОВОРИ

Енергия от вода

Л
Е
С
Н
О

1. Хидроенергията.
2. Вярно е.

С
Р
Е
Д
Н
О

3. Нефтени платформи.
4. Всички те съхраняват енергия.

Т
Р
У
Д
Н
О

5. Океаните и горите.
6. Намира се в Южна Корея.

COR CAROLI

SAILING ACADEMY

ВЕТРОХОДНИ КУРСОВЕ
ЗА ВСИЧКИ ВЪЗРАСТИ!

BRONZE SAILING

ветроходство
за начинаещи

SILVER SAILING

ветроходство
за напреднали

GOLD SAILING

спортно - състезателно
ветроходство

ВЕТРОХОДНА АКАДЕМИЯ КОР КАРОЛИ

Морска гара Варна
+ 359 885 009 182
info@corcarolisailing.org
www.corcarolisailing.org

Ветроходна академия
Кор Кароли - Cor Caroli
Sailing Academy

[cor_caroli_sailing_academy](https://www.instagram.com/cor_caroli_sailing_academy)

TotalEnergies

OMV Petrom

СДРУЖЕНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН
РАСТЕЖ

COR CAROLI
SAILING ACADEMY

Проект **„Морска палитра“**
е осъществен по идея на
Сдружение
„За интелигентен растеж“ и
„Ветроходна академия Кор Кароли“
и финансиран от
ТоталЕнерджис ЕП България Б.В.
и **ОМВ Офшор България ГмбХ.**

Варна, 2023

